

УДК 271(477.83):726.7(477.83)"16"

Юрій СТЕЦІК,
м. Дрогобич

ВІЗИТАЦІЙНИЙ ОПИС ЛІШНЯНСЬКОГО ВАСИЛІЯНСЬКОГО МОНАСТИРЯ СВЯТОГО ПРОРОКА ІЛЛІ (1764 р.)

Пропонується публікація актового джерела до насвітлення історії Лішнянського монастиря Святопокровської провінції ЧСВВ з церковних фондів Центрального державного історичного архіву України у м. Львові, яке окреслює становище монастиря та економічне підґрунтя його функціонування.

Ключові слова: візитація, монастир, василіяни, Святопокровська провінція ЧСВВ.

Stetsyk Y. Visitation of the Basilian Monastery of Saint Prophet Illya in Lishnia (1764). The publication of assembly source describes the history of the monastery in Lishnia of Saint Protection province OSBM, as retrieved from the Church Funds of the Central State Historical Archive of Ukraine in Lviv. The data outlines the situation in the monastery, as well as economic bases of its functioning.

Key words: visit description, monastery, Basilians, Saint Protection province OSBM.

Стецик Ю. Визитационное описание Лишнянского василианского монастыря святого пророка Илли (1764 г.). Предлагается публикация актового источника к описанию истории Лишнянского монастыря Святопокровской провинции ЧСВВ из церковных фондов Центрального государственного исторического архива Украины во Львове, которое определяет положение монастыря и экономическое основание его функционирования.

Ключевые слова: визитация, монастырь, василиане, Святопокровская провинция ЧСВВ.

Постановка проблеми. У сучасній церковній археографії спостерігається пожвавлення у джерелознавчих евристичних пошуках. Зокрема, за останні двадцять років до наукового обігу запроваджено цілу низку документальних збірок з історії Церкви в Україні, які в радянський час були недоступними для широкого кола науковців.

Аналіз досліджень. Запропонована нами візитація вводиться до наукового обігу вперше, оскільки досі перебувала поза увагою дослідників. Історія лішнянського монастиря не була предметом спеціального дослі-

дження, окрім окремих розвідок автора [7; 8; 9]. Фрагментарні історичні відомості про монастир подають узагальнюючі каталоги монастирів Галичини, без використання інформаційних даних візитаційного опису [3; 4; 5]. Аналогічні, досить загальні відомості, подано і в працях діаспорних істориків Чину Святого Василія Великого (далі ЧСВВ), які у своїх дослідженнях в основному послуговуються актовим матеріалом польських та ватиканських архівів [1; 2; 6].

Ставимо собі за **мету** запровадити до наукового обігу україномовний переклад протоколу візитаційного опису Лішнянського монастиря за 1764 р., який розкриває різні аспекти функціонування цієї обителі, які досі залишаються малодослідженими.

Виклад основного матеріалу. Одним із різновидів масових церковних джерел є протоколи візитацій, які умовно можна поділити на парафіяльні та монастирські. Такий поділ зумовлений тим, що не всі монастири володіли парафіями, а також василіянські монастирі юрисдикційно були підпорядковані не місцевому єпископу, а провінційній управі ЧСВВ. Так, розглядуваний нами Лішнянський василіянський монастир із 1739 р. входив до Святопокровської провінції ЧСВВ. Відповідно візитування монастиря проводили представники провінційної управи. В даному випадку у 1764 р. проведено візитацію новопризначенимprotoігumenом Святопокровської провінції о. Йосафатом Седлецьким, архимандритом Овруцьким. Акт візитації уклав о. Клеопій Кірбаль, ігumen дережицького монастиря, комісар ЧСВВ.

Структура візитаційного опису відповідає вимогам Замойського синоду (1720 року), включаючи в себе такі розділи:

- преамбула (заголовок документа, назва монастиря, організатор проведення та дата укладення візитації);
- історична довідка та місце знаходження монастиря;
- описовий схематичний план забудови монастирського двору;
- церква (титул, опис зовнішнього та внутрішнього оформлення);
- літургійне начиння (чаші, дискоси, ложечки тощо);
- священичі ризи, стихарі, підризники, накидки;
- предмети літургійного вжитку (хрести, хоругви, дзвіночок тощо);
- богослужбові книги;
- бібліотека;
- архів;
- резиденція монахів (келії, кухня, трапезна);
- фільварок (піддані, челядь, господарський двір, реманент, броварня, стодоли, стайня, шпихлір, шопи, конюшня);
- фінансові прибутки монастиря.

Проте слід вказати на відсутність у візитаційному описі реформаційного декрету та характеристик діяльності чернецтва. Очевидно, даний копіярій було укладено за зразком інвентарного опису, який був складовою частиною візитації, оскільки в джерелі не подано повного тексту візитаційного протоколу.

Висновки. Підсумовуючи, зауважимо, що візитаційний опис, незважаючи на неповноту, подає загальне уявлення про вигляд і матеріальні заходи Лішнянського василіянського монастиря в другій половині XVIII ст. Однак слід відзначити, що віднайдення реформаційного декрету та докладне вивчення збереженого комплексу монастирських джерел дозволить дослідникам заповнити лакуни в певних галузях внутрішньої історії чернецтва, чого не дозволяють зробити суто інвентарні описи візитаційних актів.

Документ

Арк. 351

Візитаційний опис

Лішнянського монастиря.

Укладений під час врядування в монастирі отця Методія Гордовського, написаний за Йосафата Седлецького ЧСВВ протоігумена Святопокровської провінції, Овруцького архімандрита та комісара візитаційного акту від 09.07.1764 р.

Статус та становище монастиря

Цей монастир під титулом св. пророка Іллі фундований у Перемишльській землі, в Самбірській економії за пів милі від Дрогобича, поблизу села Лішня, від якого й отримав свою назву. Стоїть на пагорбі вкритому яловим лісом та оточеному із сходу, півдня, заходу п'ятьма озерами. Про час фундації не збереглися відомості. Довідатися про це можемо від руських князів. Вольності для монастиря від польських монархів, що ствердженні привілеями, починаються від найласкавішого Казимира. Про це докладніше розповідають надані права, перелік яких зберігається в архіві того ж монастиря. Таке його становище.

В'їзжаючи від Сходу від села Лішня праворуч, поза монастирським обієм, знаходиться дерев'яна церква під титулом св. Онуфрія. За нею, трохи далі на захід, простягається город на монастирській «Лозині». Ліворуч на кутах знаходився фільварок. Із півдня господарський двір із хлівом та возівнею. Всі ці будівлі під солом'яним покриттям та потребують ремонту. Підіхавши далі до великої церкви по лівій стороні розміщено студню, яка належно очищена та покрита гонтами завдяки старанням отця-ігумена Люткевича. В'їздні ворота споруджені разом із старою дзвіницею, що потребує ремонту. На дзвіниці чотири дзвони, один більший, а три менші.

В'їхавши у цю браму по лівій стороні пекарня із коморою. Далі до паркану, у куті мала броварня. (...) Повертаючись до броварні, від котрої тягнуться паркан із воротами на південь, і таким чином обгороджує велику церкву. Навпроти великих вхідних дверей до церкви вибудовано льох із тесаного дуба, який поділений на двоє та покритий гонтою. Із нього досить добра користь. Збудований за ігумена о. Люткевича. Від цього льоху розпочинається нова монастирська резиденція. Можна побачити старшинську келію із коморою. При виході із неї можна побачити дві келії по одній стороні із коридором посередині та вікном із залізними гратами.

Арк. 351 (зв.)

По другій стороні чотири келії, а навпроти рефектар, в якому знаходяться дві комори. Вище названі резиденція та рефектар є дерев'яними і добре пофарбованими. Нова келія із ганком на горі Смілій із вікном без п'єса та із дверима, збудована колись за ігумена о. Смольницького, а продовжена за ігумена о. Лашемековського.

Посеред монастиря стоїть велика церква, спрямована на схід, із двома куполами та хором, де колись була каплиця Зачаття Святої Богородиці, а тепер там стоїть жертвовник, а навпроти побудований новий бабинець за ігуменства о. Люткевича. Праворуч знаходиться малий вівтар св. Івана, а ліворуч св. Онуфрія, обидва марципанові.

Ікони «Деісусу» до половини ізнизу старі, а згори нові, гарні, марципанові, позолочені. Великий вівтар зведений на честь почитання Пресвятої Діви Марії, кругом різьблений. В цьому ж вівтарні розміщені право- та ліворуч шухляди для церковних речей, а ліворуч кам'яна плита, що накривала вівтар.

При «Деісусі» розташовані дві лавочки для монастирського хору, до них від Бабинця примикають по три нововиготовлені лавки [із кожної сторони] для світських людей.

При виході із цвинтаря на заході стоїть мала стайння в одному зрубі із стодолою та коморою, які побудовані з дерева. Далі від них зведена друга стодола, яка поділена на дві загальні засіки. За нею розташоване ціле обійстя. Великий монастирський сад, пасіка та сушарня обгороджені плотом. Тут знаходяться 4 обороги, а на фільварку 2. Крім названого саду [у посіданні монастиря] є ще два сади: один засаджений до церкви св. Онуфрія, за «Долиною», а другий за (...), обидва обгороджені плотами.

Арк. 352

Церковне срібло

1. Троє срібних келихів, марципанових, позолочених, із патинками та двома зірками.

2. Одна срібна ложечка.
3. Пушка старосвітської роботи, позолочена, в котрій зберігаються Святі Дари.
4. Срібний хрест із престолом, на якому корпус та євангелісти по кутах із латуні, помальовані по одній стороні, а по іншій квіти (...).
5. Кадило із ланцюжками та двома кульками із верху, срібне.
6. Коронок на іконах – 5 великих, 2 менших і 8 коронок над царськими воротами.
7. На іконі Пречистої Діви Марії дві срібні ручечки та зірочка на раменах одна. Одна срібна штучка під шисю. Одна мала пожертва (вотум).
8. На образі св. Миколая срібний хрестик (...) із срібним паском, на латуному ланцюжку (...).
9. Шпилька срібна.
10. Келих кришталевий із срібною обручкою та малий срібний хрестик та 5 кораликів. Третій келих марципановий, позолочений.

Цинк, латунь та інший цінний метал

1. Цинкова пушка із верхом, патиною та зіркою.
2. Цинкова ложечка.
3. Цинкових ліхтариків два великих, а менших столових – 14.
4. Таці. (...) Три плиткі приставки.
5. Лавка із цинковою кришкою.
6. Куферок із кришкою.
7. Двоє латунних кадильниць.
8. Чотири латуні ліхтарі.
9. Мідяна карбонка для вугілля. Мідяний котел для освячення води із залізною ручкою у бабинцю. Латунна лампа (...) перед царськими воротами із кадильниці.

Арк. 352 (зв)

Апарати (священичі ризи) та далматики

1. Апарат адамашковий, червоний із позолоченою квіткою, поновлений.
2. Апарат атласовий, червоний, пасмуватий, поновлений.
3. Апарат адамашковий із позолоченою квіткою, обшитий зверху галоном, поновлений.
4. Апарат темно зелений, напів парчовий, поновлений.
5. Апарат зелений (...) із позолоченими квітами, поновлений.
6. Апарат зелений (...) із срібним хрестом, із тканої матерії, із втулкою та нарукавниками (...).
7. Два білих, атласових апарати, поновлені, із яких один з червоним (...)

8. Апарат (...) світлосиній, із обшитим зовні галоном, поновлений.
9. Апарат (...) білий із квітами, поновлений.
10. Апарат світлосиній, адамашковий, поновлений.
11. Апарат жалобний, адамашковий, поновлений.
12. Апарат червоний, із накидкою в паски, поновлений.
13. Апарат жалобний із накидкою (...), поновлений.
14. Апаратів грубих, фіолетових із червоною накидкою два, поновлені.
15. Апаратів жалобних, старих, кількаразових два, поновлені.
16. Три далматинки, дві святкові, а одна із накидкою у квіти, а друга зелена, а третя грубоціла, жалобна (...).
17. Два апарати (...) темнозелені, поновлені.
18. Апарат із знізу сіруватий, із далматинкою однією (...).
19. Апарат білий атласовий із накидкою світлосиньою, поновлений повністю, Нарукавники та поли відмінні.

Фіранки та інші куски різної матерії

1. Фіранок – 5, одна китайкова у паски, двоє старих, а двоє (...).
2. Фіранок – 8. Дві світло сині, шовкові, третя рожева, четверта вишина золотом, п'ята та шоста китайкові, помальовані, сьома цегляста, восьма паскувата, всі старі.
3. Пасок шовковий, старосвітський, червоний, в паски, на образі Пресвятої Діви Марії.
4. Вуалі різного кольору десять комплектів, що не належать до вище названих.
5. Епітрахиль нова (...).
6. Сувій суконний навколо обкиданій китайкою світло синьою та таким же хрестом.
7. Кусок старої, гвоздикової матерії.

Альби, обруси та інші церковні полотна

1. Альб різних – 15. Із них одна із золотом на рукавах та раменах. Друга із низу різним кольором гафтована. Три швабські посередині із коронами. Лляних – 10, із яких з коронками – 8, а дві без коронок. Також є 2 старі.
2. Гумералів лляних – 7.
3. Пурифікаторів (рушників для витиркання літургійного посуду) – 22.
4. Корпоралів швабських – 12, із яких 4 – із коронками, 4 – малих із коронками та без коронок – 4.
5. Всіх обрусів – 10, із них – один шитий із шовку, другий великий гданський, а решта ординарні.

6. Обруси шиті із шовку, дуже старі – 4, на ніщо нездатні.
7. Три хустки
8. Рушників до умивальника три.
9. Малих рушників до віттаря – 6.
10. Три антимінси із поновленням.
11. Одна плащаниця.

Арк. 353

Церковні книги

1. Євангелій – 4. Одне – оксамитово-зелена, в оправі та має на собі різних срібних штучок – 28. Друге із маргінальною оправою та має на собі 5-ть срібних штучок. Трете у простій оправі. Ці три писані, а четверта із інтерпретацією.
2. Апостолів друкованих – 2.
3. Богослужін – 5: двоє Львівського друку, один Віленського, один Унівського, один писаний в шкіряній оправі.
4. Требників – 3, один Львівського друку, другий Почаївського, а третій – Могильовського у двох томах.
5. Октоїхів Львівських два.
6. Ірмологіон друкований один.
7. Міней писаних на 12 місяців – чотири томи.
8. Тріодей дві, одна постна, а друга цвітна.
9. Часословів два, один Львівський, другий Острозький в шкіряній оправі.
10. 10.Трефолой Львівського друку.
11. Два акафісти.
12. Постриг друкований – один, другий писаний до котрого є додано чернечі поховання.
13. Троє молебнів, Почаївського друку.
14. Заповітів два.
15. Медитації у шкіряній оправі, Почаївського друку.

Монастирська бібліотека

1. Правила св. Отця, коротко зібрани.
2. Казання руські. Коронований вінець.
3. Життя польських святих.
4. Життя руських святих на три місяці.
5. Книжка писаних прикладів.
6. Месія.
7. Довільні повчання.
8. Енхірідіон.
9. Історія Юстина.

-
10. 10.Правила закону Станіслава Лоховського.
 11. Історія Годфреда.
 12. Книжечка порвана.
 13. Соборні зібрання.
 14. Новий Заповіт.
 15. Оборона проти диссиденських труднощів.
 16. Пастер овець.
 17. Дорога до спасіння.
 18. Принцип дії законів польського королівства у 4-ох томах.
 19. Діалекти Польщі.
 20. Книга Евсебія Нерембергія Християнська спільнота.
 21. Перелік зібрань. Рукописна книжка.
 22. Теологія рукописна.
 23. Прибуло прологів два, один у шкіряній оправі, а другий старий без клявзурок.
 24. Риторика, рукописна.
 25. Плач Руський, 4-ий формат.
 26. Біблія не ціла у 4-ох томах, без початку і кінця.
 27. Манна Душі у 4-ох томах
 28. Казуси на Русі, Почаївського друку.
- За отця-ігумена у 1764 р. прибуло 9 книжок:
1. Заплата затяжного боргу. Проповіді.
 2. Книга поведінки. Владислав IV
 3. Праці. Іоан Морагц.
 4. Книжки про життя та прославу Марії.
 5. Книга промов 4-ох священиків із небес.
 6. Святкові проповіді Венгжиновича.
 7. Недільні проповіді Венгжиновича.
 8. Коронація ікони Непорочної Діви Марії Сокальської.
 9. Канонічні зобов'язання 4-ох Соборних Діянь на еретика Вірменіна та діалекти Польщі, що є в бібліотеці.

Церковні речі

1. Хоругва (...) св. Іллі із в'язаними кутами та таким же шнурком, одна, нова. Дві старих, малих, на полотні мальовані.
2. Загальна мантія у вівтарі.
3. Хрестів дерев'яних різьблених – 4, із них 2 із корпусами на блиск мальованими, а два дерев'яні різьблені.
4. Дзвінків малих – 4.
5. Молотків – 2, один цілком залізний.
6. Скринь великих – 2 та менших – 2.

7. Пасків – 4 білих, суперфілонових – 3, а один шовковий, зелений, а решта нецінне.

Арк.353 (зв.)

Монастирський грошовий прибуток

Цей монастир річного прибутку може мати (...) приблизно 2 тисячі польських злотих. Від провізії – 10 тисяч (...) із якої виплачується провізія до Летні. Ігуменові належиться брати для потреб монастирської братії також інші частки із відпустів на свята св. пророка Іллі, св. Онуфрія, Зачаття та Введення Пресвятої Богородиці, св. Івана Богослова, що може складати приблизно 400 злотих. Підданий швець виплачує грошовий чинш у розмірі 10 злотих та в більшості виконує також роботу. На одяг отець-ігумен Люткевич відложив 105 злотих.

Монастирський архів

1. Оригінали ерекційних документів, копії яких зберігаються також у Добромильському монастирському архіві, тепер описані в окремому фасцикулі.

2. Документи грошових доручень та інші речі впорядковані в окремий фасцикул.

3. У третьому фасцикулі укладено опис документів про купівлю монастирем полів у різних людей із картою.

Підданство

Цей монастир має 8 залежних селян-підсадків, із котрий 5 сплачують грошову ренту, а 2 піші селяни відробляють по два дні панщини, а один швець – виплачує чинш.

Челядь

Господиня, парубок, пастух, хлопець, дівчина та із нею каліка.

Арк. 354

Господарські речі

Кравецькі ножиці. Один пильник. (...)

Дві ковдри для гостей із пір'я та чотири подушки.

Рефектар

Цинкових штук – 24: 2 широкі миски, 2 полу миски, 6 тарелів, 12 ложок, а 13 до частування, одна сільничка та ліхтар. Три обруси – один Гданський, два ординарні. Шкла різного, простого – 15 штук. Ножів – 10 пар. Монастирська латунна печатка. Новий цинковий чайник для чаю.

Кухня

Дві петельні. Мідяний котел на воду. Ступа із залізною товчкою. (...) Мала петельня. Сікач. Великий ніж. Залізний рожок. Залізний камінь із ручкою. Старе терко.

Броварня

Горілчаний котел із кришкою та рурами, новий. Три кадуби. Дві пивні бочки. Бочівка на воду. Пивний кадуб.

Стайня

Гнідих коней – 4, із них придбано ігumenом о. Люткевичем пару молодих коней.

Возівня і конюшня

1. Візок шкірою оббитий, новокованій, на пасах добрий, із усім необхідним.

2. Візок другий оббитий луб'яною, старий.

3. Волових возів – 4 залубних. Одні старі. Простих саней – 2 (кінські і волові). Півшорків дві пари – одна із ременем, друга із посторонками та ліцами ремінними без кантарів. Пара ремінних шлей із нашильними ременями. Сідел старих – 3, із яких двоє польських, а третє німецьке. Дві уздечки, а третій муштук. Дві залізні підкови.

Арк. 354 (зв.)

Фільварок

Плугів із усім знаряддям – 2, другий із давнім залізом, а один новий. Дві старі, залізні борони. Сокир дві. Один теслярський топір. Пил – 4, а великий – 2, одноручних – 2. Свердлів – 3. Простих долотів – 2. Ніж. Тесаків до січення капусти – 2. Шовківниця із 5-ма ножами. Сікачі. Коса із одним перстнем. Бабка та молоток до клепання коси. Різак до січкарні із скринькою та із сталькою. Дві сапки. Дві залізні, ковані лопати. Залізних клинів до розбивання – 4. Фуга до гонтів. Плішня до улеїв. Тесло. Великих та малих колодок – 6. Скоба (засув). Серпів – 3, кінських підков – 3. (...)

Млин

Побудований на великому ставку у південній стороні монастирського фільварку (...)

Корівник

Всього худоби – 39 штук.

Буйволів робочих – 3 пари.

Биків чвартаків – 3.

Корів – 13, із яких 6 дійних та 6 теличок.

Телят цьогорічних – 6.

Нерогата худоба

Всіх свиней – 16, із яких – 3 помирають.

Пасіка

Старих і новоприбулих роїв – 20, (...) які слабнуть під зиму.

Арк. 355

Врожай

1. Жито – 118 кіп
 2. Ярого, старого жита – 57 кіп
 3. Пшениці озимої із ярою – 24 та 15 кіп
 4. Пшениці (...) – 41 копа
 5. Гороху – 30 снопів
 6. Гречка – 61 копа
 7. Всього вівса – 77 та 13 кіп
 8. Просо – 2 копи
- Всього вирощено – 385 кіп
Сіна – 5 оборогів та 1 стіжок

Шпихлір

1. Жито – 12 півмірків
 2. Пшениця – 3 півмірки
 3. Жито – 2 півмірки
 4. Ячмінь – 3 півмірки
 5. Гречка – 6 півмірків
- Всього – 26 півмірків
Сіно – 6 оборогів та 1 стіжок

Комора

- Солонина – 3 пальці
Сало – 1 пуд
Масло – 3 кадушки
Сир – 6 невеликих діжок
Мука, крупи, яйця – (...)
Сушка – 1 бочка

Полотна та прядиво

- Конопляного полотна – 20 мірок
Шовкового полотна кусками – 30 мірок (...)

Арк. 355 (зв.)

Цей монастир має надані привілеями грунти та Раневицьке попівство, про які отець ігумен має добру документацію.

Тут знаходиться урочище під назвою Варадина, розташоване поміж Унятицькими та Лішнянськими границями, окопане довколо ровом. Достатньо поля та має лан, де перед тим був фундований монастир св. Онуфрія, задокументований в обляті від 1661 р. про приєднання до Лішнянського монастиря через Антонія Винницького, Перемишльського єпископа та митрополита цілої Русі. До того ж є і маніфест унятицької шляхти від 1621 р. про те, що татари спалили все село із документами, а також і

Варадину. Конфірмат повідомляє про те, що церква під титулом св. Онуфрія із місцевості званої Варадина переноситься на обійстя Лішнянського монастиря, де стоїть до цього часу, так як я в цій та інших візитаціях згадую. Тепер урочище Варадина використовує ясновельможний пан Ілля Туркул, полковник війська Його Королівської Милості разом із своїми іншими дідичними грунтами в Унятичах. Адже і до того ґрунту доручено отцеві ігумену однакове виндиційне старання.

Цю візитацію Лішнянського монастиря за 1764 р. уклав
о. Клеопій Кірбаль, ігумен Дережицького монастиря, комісар ЧСВВ.

(*Центральний державний історичний архів України у м. Львові. – Ф. 201. «Греко-католицька митрополича консисторія, м. Львів». – Op. 46. – Спр. 1917. «Протоколи візитацій та інвентарні описи василіанських монастирів Галичини, Волині, Холмщини, Підляшшя та Великої України (1730 – 1767 pp.)». – Арк. 351 – 355 (зв.)*)

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Балик Б. (ЧСВВ). Монастирі Перемиської єпархії за владицтва Ін. Винницького / Борис Балик // Записки ЧСВВ. – Серія II. – Секція II. – Т. 3. – Рим : В-во отців-vasиліян, 1958. – С. 69–97.
2. Ваврик М. (ЧСВВ). Нарис розвитку і стану Василіанського Чину XVII – XX ст. Географічно-статистична розвідка / Михайло Ваврик // Записки ЧСВВ. – Серія II. – Секція I. – Праці. Т. 10. – Рим : В-во отців-vasиліян, 1979. – 180 с.
3. Коссак М. (ЧСВВ). Монастирі Галичини (перевидання 1862 р.) / Михайло Коссак // Лавра. – 1999. – Ч. 7. – С. 41–55.
4. Крип'якевич І. Середньовічні монастирі в Галичині (Спроба каталогу) / Іван Крип'якевич // Лавра. – 1999. – Ч. 5. – С. 38–65.
5. Никорович Ю. (ЧСВВ). Схиматісм всего клира греко-католицького єпархії перемышльской на год 1877 / Юліан Никорович // Лавра. – 1999. – Ч. 11. – С. 37–53.
6. Патрило І. (ЧСВВ). Нарис розвитку Василіян 1743 – 1889 рр. / Ісидор Патрило // Записки ЧСВВ. – Серія II. – Секція I. – Т. 48. – Рим : В-во отців-vasиліян, 1992. – С. 160–210.
7. Стецик Ю. Монастирі Дрогобиччини (XIV – початок XIX ст.) / Юрій Стецик. – Дрогобич : Коло, 2000. – 75 с.
8. Стецик Ю. Лішнянський монастир св. пророка Іллі (XVII – XVIII ст.) / Юрій Стецик // Дрогобицький краєзнавчий збірник. – Вип. V. – Дрогобич : Вимір, 2001. – С. 117–127.
9. Стецик Ю. Із життя ченців Лішнянського монастиря за даними книги «Актів» Лішнянського, Летнянського та Дережицького монастирів (друга половина XVIII ст.) / Юрій Стецик // Історія релігій в Україні. Праці XII Міжнарод. наук. конференції. – Кн. I. – Львів : Логос, 2002. – С. 344–349.

Статтю подано до редколегії 26.09.2013 р.